

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1833. 26. Mei.

21ma lappa.

Taunas sinnaš.

No Rihtges. Ohtrâ waffaras - swehtku - deenâ preefch puffdeenâ pulksten' desmit muhsu augsti zeenigs Keisers, no Dinburges nahkdams, muhsu pilsfehtâ atnahze un diwas deenas tē palikke, mums wisseem par leelu preeku.

No Pehterburges. 12tâ Mei puffdeenâ, kad paschâ laikâ leela wehtra plohsijahs, ugguns - grehts tur zehlahs no weenas istabas, fur mahlders sawas eljes pehrwes bija lizzis, tannî pilsfehtas dakâ, ko sauz: "Stückhof." Wehisch dsirksteles un ugguns - pagales no juntu galleem ar tik leelu warru aiswedde, ka daschôs nammds, kas lihds werstei no turrenes bija tabl', arri ugguns nahze wakâ un ka laudis tannî puffē jau bailojahs, ka winneem scho gaddu tahda patte nelaimē buhschoht, kahda pehrnâ gaddâ zittâ puffē notikke. Bet ar Deewa palihgu teem salda-teem, kas ar dsehshameem rihtkeem no wissahm pilsfehtas mallahm bija atskrehjuschi un muddigi un firdsdrohfschi strahdaja, driht isdewahs, wissâs weetâs ugguni dsehst. Arri augsti zeenigs Keisers paschahm wissbreesnigahm leesmahm bija klah, wissur pats pamuddinaja laudis us glahbschanu, preezajahs pahr sawu saldatu firdsdrohfschibu un winnus pehz arri apdahwinaja. Zaur ko ugguns effoht zehlees, to wehl neweens ne sinn.

No Sprantschu - semmes. Nu jau buhs dauds wairak ne kâ 40 gaddi, kad no masas Wahzsemmes pilsfehtinas Bahdenes - walsti nabbags ffohdra - sellis ar sawu tarbu muggurâ us zittahm semmehm aisgahje, un wairs ne kad ne nahze atpaffak. — Pehrnâ gaddâ 17tâ Nowember Sprantschu semmē nomirre sawâ itt brangâ nammâ tannî pilsfehtâ, ko sauz: Zehres, tas brihnum' baggats leelskungs Johrgis Stulz no Artenberges. Ak! tawu warren' leelu brangumu un gohdibu, ar ko scho fungu tur glabbaja. Wissi pulksteni fkanneja, un kas tik no augstu fungu kahrtas to brihdi tur bija, tee wissî lihds ar teem birgereem, ar melnahm drehbehm apgehrbuschees, winna nomirruschas meefas pa gohdam pawaddija us kapfehtu. Wisseem zilwekeem, pashtstameem un swefchi-neefkeem, augsteem un semmeem, winna nahwe bija schehl; bet wisswairak tee nabagi winnu apraudaja. Us winna sahrku tahs gohda - sihmes bija usliktas, ko Bahdenes - semmes waldneefs zittahrt par winna labbu un schehtigu prahtu winnam bija fuhstijis, zaur tahm winnu arri eezeldams leelkundu kahrtâ. Un tur-

patt us sahrka wahka bija redsama leela schuhjama abdata un schlehres, jo schis pats brihnum' baggats leelskungs zittkahrt bija bijis tas nabbags skrohdera sel-
 lis, kas preeksch wairak ne kà 40 gaddeem no Wahzsemmes bija aisgahjis. To
 brihd' winsch staigaja pahr Schwizzeru, Sprantschu un Calenderu semmi, bet
 fur tif nahze, tur sawu ammatu wehl labbaki mahzijahs. Atnahzis Londonê,
 palikke ihfâ laifâ par meisteri un sawus darbus tif skunstigi un muddigi strah-
 daja, ka drihs wiffi augsti kungi sawas drehbes tif no winna likke schuht un
 ka pats kehniensch zittas ne walkaja, ne kà winna taifhtas. Un fur jau
 tahdi putni eespreen, tur gau selta perreklis ne truhkst. Selta kalns tur auge,
 fur ne semm wehl nabbaga tarba gulleja; jo muhsu meisteram ar wisseem saweem
 sekkeem weenâ gabbalâ tif dauds bija ja-strahda, ka retti deena pagahje, kurrâ
 winsch ne pa fimteem rubteem pelnija. Pehz 30 gaddeem winsch jau bija paliz-
 zis tahds baggats, ka starp pascheem Calenderu kohymanneem un leelkungeem
 retti tahdu warr atrast, un ka winsch pats dohmaja: "nu jau deewsgan puble-
 johs; eeschu taggad us Sprantschu semmi, tur us deenas-widdus puffi pee juh-
 mallas, fur gan brangi un wesseli warr dsihwoht, usmekleschu tahdu pilssehtu,
 fur sawas wezzas deenas warru nodsihwoht meerâ." Un pamettis ammatu, pirke
 brangu nammu smukkâ pilssehtâ pee Sprantschu semmes juhmallas, un usnehme
 tur dsihwi. — Tuhkstohsch reis tuhkstohsch rubli winnam gan jau peederreja,
 kad tur atnahze; bet luhf'! winnam laimojahs, ka winnam tur pehz ihfa laifa
 tifpatt dauds wehl nahze rohfa; jo kad winsch pehz kerra-gaddeem wiffu sawu
 schkihstu naudu bija pahrmijis Frohna papihra-nauda, tad schi ahtrumâ palikke
 diwreis dahrgaka, ne kà bija, un winsch par karru sawu rublu dabbuja diwus.
 Ak, sawu leelu laimi! Bet jo baggats winsch kluê, jo wairak schehlastibas
 winsch isdallija, labbi sinnadams, ka Deewa wahrdi teem baggateem pawehl,
 "ka tee labbi darra, baggati tohp eesch labbeem darbeem, labpraht isdalla, de-
 wigi irr: few pascheem mantas sakrahj par labbu dibbeni us to nahlamu, ka tee
 warr dabbuht to muhschigu dsihwofchanu." (1. Tim. 6, 18. 19.) — Tâ winsch
 ar schehligu prahtu weenumehr gahdaja pahr teem nabbageem, un kad tif dab-
 buja sinnah, kurrâ weetâ Sprantschu semmê, woi winna dsimtenê kas truhke,
 tad tuhlihn palihgu suhtija. Marselles-pilssehtâ Sprantschu semmê arri dauds
 zilwefi dsihwo, kas pee Wahz' rizzibas turrachs, bet irraid tif nabbagi, ka paschi
 ne spehj basnizu likt usbuhweht. Winsch teem palihdseja un taggad winneem
 smukka basniza irr. Tanni pilssehtâ, fur pats dsihwoja, winsch preeksch newesse-
 leem un nabbageem nammus likke ustaisht, tai bishbeles draudsei ifgaddu leelas
 dahwanas dewe, weenai basnizai ehrgeles schkinfoja, un arri affas likke taifht.
 Sawâ dsimtenê winsch arri jaunu basnizu un newesselu-nammu likke buhweht,
 un zil dascham nabbagam wehl sawadas dahwanas suhtija! Bet pehdigds gaddds.
 winsch sawu schehligu firdi wiffwairak Parihses-pilssehtai parahdija, jo winnam
 kohri bija schehl, ka laudis tur dauds labbus darbus, ko eesahkufchi, tif truhku-
 ma deht ne warreja pabeigt. Tapehz winsch leelas dahwanas suhtija turp, woi
 tai skohlai par labbumu, fur jaunekti wiffadus ammatu warr mahjitees, woi

preeksch zittahm tahdahm labbahm un derrigahm leetahm, un arri par paschu to bahrinu-nanmu, fo tur wehl us preekschu ustaisihs, winsch naudu jau suhtija. Redsi, kristigs lassitajs, tahds schis baggats wihrs irr dsihwojis, ka Salamana wahrduus warr fazzihst paher winnu: "Baggatiba irr to gudru krohnis" (Sakk. w. 14, 24.); jo winsch, fautgan brihnum' baggats, tatschu arri brihnum' schehligs bija. Bahdenes-semmes waldneeks preezajahs paher scho sawas walsts behrnu un winnam daschu gohda- un mihlestibas-sihmi suhtija. Zeiz, ka winna dsimtené kahds afmina stabs winnam par gohdu tikfchoht stahdihts, bet pehz muhsu tumfchahm dohmahm tahds winna flawai ne waijaga wifs; jo woi ne ifkatris nams, fo winsch woi Deewam par gohdu, woi nabbageem un nelaimigeem par labbumu irr lizzis usbuhweht, ne dauds labbaki un skaidraki wehl behrnu behrneem rahdihs, kahds schehligs un ihsten' kristigs winna prahts irr bijis. — Deews, paklaust jel to nabbagu luhgschanu, atmakfa ar muhschigu preeku schim baggatam winna labbdarrifchanas un lai paher wissu pasauli jo deenas wairojahs ta mihlestiba, paher fo taws Dehls fazzija: "pee ta wiffi nomannihs, ka juhs effat manni mahzektii." (Zahn. 13, 35.)

L a h t f c h a a h d a.

Diwi ammatneeku beedri
 Sweschâ semmé staigaja,
 Karstâ deenâ karsti sweedri
 Teem no peeres pilleja:
 Nauda bija tehreta,
 Zekka maise apestâ,
 Weidschoht atrohn kahdas mahjas,
 Kur teem atfal labbi klahjahs.

Schehligs kaschofneeks teem maifes
 Dewe, pajumt', kohrteki.
 Nu teem sudde wiffas raises,
 Nu tee tappe preezigi. —
 Paschâ laikâ leelais lahjis
 Zuwâ meschâ plohsijahs;
 Zekineeks, kas tur bij' nahjis
 Tutte leelas bailibas.

"Meisteri," — teiz' muhsu selli —
 „Tu par mums apschelosees,
 „Lahtschu gribbam faut kâ welli,
 „Ahdu dohsim tew pateef“;
 „Jo meh's labbi gehgeri,
 „Swehru kaufim muddigi.“

Kaschofneeks gan nosmehjees,
 Zeize: "Lai jums palihds Deews!" —
 Muhsu draugi meschâ nahf. —
 Klau! jau lahjis ruhjin fahf,
 Zekahs stahwu, pretti dohdahs
 Gehgereem, kas bailés rohdahts.
 Ak, jau nahwes schauschalas
 Pahrnem winnu firfnikas!

Weens tas kahpj ar mudribu
 Driht us wezzu ohsolu,
 Dhtrs semmé istteepjahs,
 Dwaschu wilft ir ne drihtstahs;
 Jo winsch bija dsirdejis,
 Lahjis lihfti ne aisteekoht,
 Paschu maitu meerâ leekoht,
 Buhtu winsch ir isfaljis.

Lahjis atnahf pee scha klahu,
 Saohsta to gullifchu,
 Apgreesch bailés wahrdsinatü,
 Aiseet sawu zekkinu.

Nu pehz kahdu brichtin' mohdahts,
 Kas kâ mirris gulleja;

Dhërs arr' no Fohka dohdahs,
Sawu brahli pawaija:
"Ro gan lahjis muffinaja
„Zew eeksch aufim? stahsti man!“ —

„Wiasch man atkal eegahdaja,
„„Ro mehs aismirufufchi gan:
„„Ne pahrdohdi lahfscha ahdu,
„„Kamehr tu wehl ne turr' tabdu!“ —

L.

11tas mihtlas usminna: Eenaidneefs.

Rihges Rahts fluddinaschana.

Zeeniga Rihges Rahts jau ar sawadu fluddinaschana no 15tas Oktober tannî 1831mâ gaddâ irr aisleegufi, ka laudim sawus mirronus wairs ne buhs glabbahst tannis kapehtâs, kur til pa sehrgas-laiku bija brihw glabbahst. Bet taggad dabbujufi sannaht, ka tomehr wehl arween tur rohst, wiina nu ar scheem raksteem to glabbaschana tannis weetâs wehl stipraki aisleeds un leek fluddinaht, ka teem laudim, kas tatschu us preekschu drihtstesees mirronus tur glabbahst, par strahpi diwreis wairak maksas buhschoht ja-dohd, zil par to semni tannis zittâs kapehtâs basnijai peenahfahs. Rihges Rahts-nammâ, 18tâ Mei 1833.

N°. 2047.

A. v. T u n j e l m a n n,
wezzakajs Rahts-siktehrs.

Sinna, zil naudas 24. Mei-mehn. deenâ 1833 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda.		Par	Maksaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	35	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	5	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	60
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	75	—	sweesta	2	50
—	ausu	—	60	—	dselseš	—	65
—	firnu	1	30	—	linnu, frohna	1	80
—	rupju rudsu = miltu	1	30	—	brakka	1	50
—	bihdeletu rudsu = miltu	1	60	—	kannepu	1	—
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2	20	—	schkiftu appinu	2	—
—	meeschu = putraimu	1	60	—	neschiftu jeb prezses appinu	1	10
—	eefala	—	90	—	muzzu silku, eglu muzzâ	5	25
—	linnu = sehklas	2	75	—	lasdu muzzâ	5	50
—	kannepu = sehklas	1	30	—	smalkas fahls	4	—
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	4	—	—	rupjas baltas fahls	4	50
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1	—	—	wahti brandwihna, pussdegga	8	—
				—	diwdegga	9	75

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 361 kapeikem warra naudas.

Lihds 24. Mei pee Rihges irr atnahfufchi 347 fuggi un aisbraufufchi 234.

„ 20. Mei pee Keepajas irr „ 64 „ „ „ 58.

Brihw drikkht. No juhrmahtas-gubernementu augstas waldischanaš puffed;

Dr. C. E. Napierfky.